

Ert tjänsteställe, handläggare
Kulturdepartementet
Marija Grekovska

Ert datum
2024-05-28

Er beteckning
Ku2024/00602

Vårt tjänsteställe, handläggare
Helen Lindquist, helen.lindquist@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

**Remissvar över betänkandet Ansvar och oberoende –
public service i oroliga tider (SOU 2024:34) av 2023 års
parlamentariska public service-kommitté**

Svar senast

Försvarsmakten har beretts tillfälle att yttra sig över remiss av betänkandet Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34) av 2023 års parlamentariska public service-kommitté.

Försvarsmakten tillstyrker huvudsakligen förslagen i betänkandet och lämnar följande kommentarer och synpunkter.

Sveriges Radio och Sveriges Television utgör en del av totalförsvaret enligt lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap. Försvarsmakten understryker vikten av att public service-företagens totalförsvarsuppgifter och ansvar under höjd beredskap upprätthålls.

Fristående, robust och trovärdig public service är en viktig del av samhällets försvarsansträngningar vid höjd beredskap och krig. Verksamheten som bedrivs i fredstid lägger grunden för public service roll även i höjd beredskap, bland annat genom höga krav på tillgänglighet, det förtroende allmänheten hyser för företagets verksamhet och bred geografisk spridning.

För att sprida samhällsviktig information vid höjd beredskap krävs personal och väl förberedda organisationer med robusta tekniska system. De tekniska system och den infrastruktur som krävs för företagets utsändning av radio och tv behöver vidare vara redundant.

(HLI)

16.3.2 Marknätets betydelse ur beredskaps- och säkerhetssynpunkt (s. 350 i utredningen)

Kommittén konstaterar att marknätet för radio och tv har stor betydelse ur beredskaps- och säkerhetssynpunkt och att radio- och tv-kanaler med hänsyn till den robusthet som finns i marknätet lämpar sig särskilt väl för sändning av VMA ur ett krisberedskapsperspektiv. Försvarsmakten delar bedömningen att marknätet för radio och tv har stor betydelse ur beredskaps- och säkerhetssynpunkt och att det fortfarande lämpar sig särskilt väl för sändningar av VMA. Försvarsmakten delar vidare kommitténs uppfattning att marknätet har stor betydelse för att VMA ska nå ut, både tack vare marknätets robusthet och dess täckning.

16.5.3. Överväganden och förslag när det gäller distribution på externa plattformar (s. 362 och 366-368 i utredningen)

Kommittén konstaterar att det ska ställas krav på att all distribution på internetplattformar som inte är public service-företagens egna ska föregås av en bedömning av tänkbara konsekvenser och risker liksom att public service-företagen vid användningen av dessa plattformar bör tillämpa en återhållsam strategi. Försvarsmakten instämmer med kommitténs bedömning när det gäller riskerna med distribution på internetplattformar som inte är public service-företagens egna.

16.7.2 Framtiden för radio (s. 383-384 i utredningen)

Kommittén konstaterar att det i Finland sedan 2021 ställs krav på att nya fordon med bilradiomottagare ska kunna ta emot och återge både digitala och analoga markbundna radiosändningar (se den finska fordonslagen [15.1.2021/82] 1 kap. 13 §). Enligt kommittén kan det finnas skäl att närmare analysera krav på FM-sändare i nya bilar liknande de krav som finns i Finland. Försvarsmakten ser gärna att frågan om hur ett krav på FM-mottagare i nya bilar skulle kunna utformas – likt den lagstiftning som finns i Finland för att stärka möjligheten att ta del av VMA – utreds vidare. Idag finns det enbart krav på digitalradio-mottagare i nya bilar. Det kan antas att bilar som förses med digitalradio-mottagare samtidigt utrustas med FM-mottagare. Digitalradiosituationen ser mycket olika ut i EU:s medlemsländer men det kan tänkas att FM-mottagarna kan komma att försvinna ur moderna bilar om fler länder börjar avveckla sina FM-nät. Digitalradions yttäckning i Sverige är dock än så länge låg, liksom dess tillväxt, och Försvarsmakten bedömer därför att det analoga marknätet under lång tid framöver kommer att fortsätta vara huvudbärare av VMA.

18 kap. Säkerhets- och beredskapsfrågor (s. 395-404 i utredningen)

Kommittén konstaterar att nuvarande villkor om beredskap och verksamhet och organisation vid höjd beredskap bör, i sak, gälla även nästa tillståndperiod. I rapporten Kraftsamling – Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret (Ds 2023:34) underströk Försvarsberedningen också vikten av att

public service-företagens totalförsvarsuppgifter och ansvar under höjd beredskap upprätthålls (s. 253). Kommittén konstaterar att eftersom UR:s beredskapsuppdrag omfattar skärpt beredskap bör UR:s beredskapsplanering omfatta även en sådan situation. Försvarsmakten stödjer kommitténs beskrivna bakgrund och förslag till beredskap för UR, såväl vid kris som vid höjd beredskap och krigsfara. Försvarsmakten påtalar att erfarenheterna från pandemin men även från kriget i Ukraina visar på vikten av fortsatt utbildning. Försvarsviljan hos krigsplacerad personal och föräldrar till skolbarn stärks och skapar trygghet då de får vetskap om att det finns planerade rutiner för utbildning även vid höjd beredskap. Enligt kommittén är det viktigt att public service-företagen påbörjar en gemensam planering för den omställning som ska ske vid högsta beredskap och att det framstår som mest ändamålsenligt att UR inom ramen för sitt beredskapsuppdrag har huvudansvaret för denna planering. Försvarsmakten delar fullt ut kommitténs överväganden i denna del.

Kommittén föreslår vidare att nuvarande villkor som gäller säkerhet för produktion och distribution ska göras teknikneutrala och gälla även nästa tillståndperiod. Försvarsberedningen framhåller i rapporten Kraftsamling att det är av största vikt att säkerställa att infrastrukturen för public service-företagens utsändning av radio och tv även i framtiden är robust och redundant (Ds 2023:34 s. 253). Kommittén delar Försvarsberedningens bedömning och anser att det förändrade konsumtionsmönstret hos publiken talar för att det bör ställas krav på hög säkerhet även för den distribution av innehåll från public service som sker via internet. Att krav på hög säkerhet bör gälla för andra distributionsformer än marknätet ligger också i linje med den ambition som är en utgångspunkt för VMA-systemet. Försvarsmakten delar fullt ut kommitténs överväganden i denna del.

När det gäller villkor om att sända VMA under nästa tillståndperiod föreslår kommittén att det ska ställas krav på SR och SVT att sända meddelanden enligt lagen om viktigt meddelande till allmänheten i ljudradio respektive tv, och på andra sätt sända sådana meddelanden, samt om en myndighet begär det, sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten i ljudradio respektive tv. Försvarsmakten instämmer med kommittén i denna del avseende förslaget.

18.2.2. Villkoren bör gälla även nästa tillståndperiod (s. 395-399 i utredningen)

Försvarsmakten instämmer med kommitténs förslag om att nuvarande villkor om beredskap och verksamhet och organisation vid höjd beredskap, i sak, bör gälla även under nästa tillståndperiod samt att UR:s beredskapsplanering bör omfatta även en situation av skärpt beredskap. Försvarsmakten noterar att public service-företagens arbete med säkerhetsskydd inte nämns särskilt i villkoren och vill understryka vikten av att det sker som en del av beredskapsplaneringen i syfte att säkerställa att verksamheten kan fortgå och förtroendet kan upprätthållas även under störda förhållanden.

19 kap. Medelstildelning samt överväganden och förslag (s. 409-423 i utredningen)

Kommittén föreslår att medelstildelningen till respektive företag för 2026 ska höjas med tre procent utifrån 2025 års tilldelning. Medelstildelningen ska därefter höjas med två procent per år 2027-2030 och med en procent per år 2031-2033. Kommittén bedömer att det under tillståndsperioden kommer att finnas stora möjligheter att effektivisera och rationalisera verksamheten fram till 2034 och anser därför att det bör ske en nedtrappning av uppräkningsperioden (19.6).

Enligt Försvarsmaktens bedömning är medelstildelningen otillräcklig för att täcka kostnadsökningar och behov kopplade till exempelvis beredskapsfrågor och teknikutveckling.

I beredningen av detta ärende har sektionschef Annika Grahn, presschef Therése Fagerstedt, stf avdelningschef Jan Demarkesse, sektionschef Jenny Marklund och utvecklare Cornelia Engelhardt deltagit.

Detta remissyttrande har beslutats av stf chefsjuristen Helene Arango Magnusson. I den slutliga handläggningen har dessutom, spektrumstrateg Lena Liman och, som föredragande, försvarsjurist Helen Lindquist, deltagit.

Arango Magnusson, Helene

Helene Arango Magnusson

Stf Chefsjurist

Sändlista

ku.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till
ku.md@regeringskansliet.se

Som orientering

Försvarsdepartementet

Inom HKV som orientering

FST STRA

FST STRA PLAN

FST STRA PLAN TFSP

FST STÖD LEDUND

FST KOMM